
U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 4 czerwca 1992 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy
o ściganiu zbrodni stalinowskich, a także innych przestępstw
przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka oraz wymiarowi sprawiedliwości
nie ściganych z przyczyn politycznych w latach 1944–1989.**

Na podstawie art.20 ust.4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Senat postanawia wnieść do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o ściganiu zbrodni stalinowskich, a także innych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka oraz wymiarowi sprawiedliwości nie ściganych z przyczyn politycznych w latach 1944–1989.

Jednocześnie upoważnia senatora Henryka Rossę do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU


August CHEŁKOWSKI

PROJEKT

Ustawa z dnia

**o ściganiu zbrodni stalinowskich a także innych przestępstw
przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka oraz wymiarowi
sprawiedliwości nie ściganych z przyczyn politycznych
w latach 1944–1989**

Art. 1

1. Zbrodnie stalinowskie, stanowiące według prawa międzynarodowego zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciwko ludzkości, nie ulegają przedawnieniu.
2. Zbrodnią przeciwko ludzkości jest ludobójstwo, to jest którykolwiek z następujących czynów, popełniony w zamiarze zniszczenia w całości lub części grup narodowych, etnicznych, rasowych lub religijnych:
 - a) zabójstwo członków grupy,
 - b) spowodowanie poważnego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia psychicznego członków grupy,
 - c) rozmyślne stworzenie dla członków grupy warunków życia, obliczonych na spowodowanie ich całkowitego lub częściowego zniszczenia fizycznego,
 - d) stosowanie środków, które mają na celu wstrzymanie urodzin w obrębie grupy,
 - e) przymusowe przekazywanie dzieci członków grupy do innej grupy.
3. Zbrodniami przeciwko ludzkości są także przestępstwa (art.5 § 1 kodeksu karnego) stanowiące inne poważne prześladowania przejawiające się w zabójstwach, powodowaniu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, stosowaniu tortur, pozbawianiu wolności, przesiedleniach – popełnione z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowej, etnicznej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, przez osobę realizującą politykę władz państwowych wobec takich grup.
4. Przez osobę realizującą politykę władz państwowych przejawiającą się w bezprawnym pozbawianiu wolności lub bezprawnych przesiedleniach należy rozumieć tego kto nakazuje takie działanie lub nim kieruje.

5. Zbrodnią przeciwko ludzkości jest również przygotowanie i usiłowanie czynów wymienionych w ust. 2 i 3, podżeganie i pomocnictwo do nich, a także kierowanie ich popełnieniem.

Art. 2

1. W odniesieniu do czynów innych niż wymienione w art.1 ust.1, zabronionych pod groźbą kary w czasie ich popełnienia, a wypełniających znamiona: zabójstwa (art.148 § 1 kodeksu karnego), spowodowania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (art.153, 155 § 1, 156 § 1 i ich następstw – art.157 kodeksu karnego), pobicia (art. 158 § 1–3 kodeksu karnego), zgwałcenia (art.168 kodeksu karnego), pozbawienia wolności (art.165 § 2 kodeksu karnego), znęcania się fizycznego lub moralnego ze skutkiem targnięcia się pokrzywdzonego na własne życie (art.184 § 2 kodeksu karnego), a także w odniesieniu do przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (art.247–253 kodeksu karnego) – przewidziane w art.105 § 1 i art.106 kodeksu karnego przedawnienie karalności przestępstwa biegnie od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli sprawcą przestępstwa był funkcjonariusz publiczny lub osoba z nim współdziałająca, a w latach 1944–1989 postępowania karnego o takie przestępstwo niezasadnie nie wszczęto lub wszczęte niezasadnie umorzono.
2. Przepis ust.1 ma również zastosowanie do usiłowania, podżegania, pomocnictwa oraz do kierowania wykonaniem czynu zabronionego.
3. W sprawach, o których mowa w ust.1 nie ma zastosowania art.294 § 2 kodeksu postępowania karnego.
4. W sprawach zakończonych prawomocnym orzeczeniem, w których wobec funkcjonariusza publicznego lub osoby z nim współdziałającej, w latach 1944–1989 czyn wypełniający znamiona zabójstwa (art.148 §1 kodeksu karnego) zakwalifikowano z łagodniejszego przepisu ustawy lub wymierzono karę niewspółmiernie łagodną, może być wniesiona rewizja nadzwyczajna na niekorzyść oskarżonego w ciągu 5 lat od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.
5. Przewidziana w ust.4 możliwość wniesienia rewizji nadzwyczajnej odnosi się również do orzeczeń sądowych, na mocy których wobec funkcjonariusza publicznego lub osoby współdziałającej niezasadnie umorzono postępowanie w sprawie o przestępstwo wymienione w ust.1, lub którego sprawcę niezasadnie uniewinniono.

6. W sprawach, o których mowa w ust.4 i 5 nie stosuje się art.463 § 2 oraz 467 § 2 i 3 kodeksu postępowania karnego.

Art. 3

1. W stosunku do sprawców przestępstw, o których mowa w art. 1 i 2, nie stosuje się, wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy, przepisów ustaw i dekretów przewidujących amnestię lub abolicję.
2. Wyłączenie przewidziane w ust. 1 nie narusza uprawnień osób, wobec których amnestię lub abolicję już zastosowano, chyba że zastosowanie to miało postać niezasadnej odmowy wszczęcia postępowania lub niezasadnego umorzenia postępowania przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu lub osobie z nim współdziałającej albo wydanego wobec tych sprawców orzeczenia o cechach określonych w art. 2 ust. 4 ustawy.

Art. 4

W stosunku do sprawców przestępstw, o których mowa w art. 1 i 2, sąd może – również przy braku przesłanek z art.57 kodeksu karnego – zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Art. 5

Do spraw objętych niniejszą ustawą nie stosuje się art.2b ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytucie Pamięci Narodowej (Dz.U. Nr 21, poz.98, Dz.U. z 1991 r. Nr 45. poz.195).

Art. 6

Ustawa wchodzi w życie z dniem

Uzasadnienie

projektu ustawy o ściganiu zbrodni stalinowskich, a także innych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka oraz wymiarowi sprawiedliwości nie ściganych z przyczyn politycznych w latach 1944–1989.

1. Potrzeba wydania niniejszej ustawy wynika z faktu, że pewne przestępstwa w latach 1944–1989 nie były ścigane lub pozostawały bezkarne. Bezkarność ta związana była z ich naturą, chodzi bowiem o przestępstwa popełniane w ramach funkcjonowania totalitarnego aparatu państwowego, w ramach pewnej polityki organów państwowych, mieszczącej w sobie również popełnianie czynów przestępnych lub co najmniej tolerowanie ich.

Obecnie, ściganie tych przestępstw napotyka na przeszkody prawne w postaci upływu okresu przedawnienia i przepisów amnestyjnych lub abolicyjnych. W tej sytuacji możliwe są dwa wyjścia. Jedno polega na pogodzeniu się z tym faktem. Drugie natomiast zakłada potrzebę usunięcia przeszkód prawnych. Niniejszy projekt opiera się na tym drugim założeniu, głównie ze względu na to, że chodzi tu o przestępstwa, które związane były z poważnymi krzywdami wielu ludzi, a zatem ich dalsza bezkarność drastycznie narusza społeczne poczucie sprawiedliwości.

2. Art.1 projektu dotyczy najpoważniejszych zbrodni stalinowskich tj. tych, które, w świetle prawa międzynarodowego, są jednocześnie zbrodniami wojennymi lub zbrodniami przeciwko ludzkości. Jest on przeniesieniem do tej ustawy przepisu art.2b ustawy o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 21/1984, zm. Dz.U. Nr 45/1991), w której to ustawie znajduje się też (art.2a) definicja zbrodni stalinowskich.

Przepis ten nie wprowadza nowego stanu prawnego. Potwierdza tylko zasadę wynikającą z art.1 konwencji z 1968 r. o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości (Dz.U. Nr 26/1978 zał.) i z art.109 kodeksu karnego.

Potwierdzenie to było jednak konieczne, ponieważ dotychczas w praktyce stosowano zasadę nieprzedawniania się tylko w stosunku do zbrodni hitlerowskich, natomiast w stosunku do zbrodni stalinowskich była ona przepisem martwym, chociaż teoretycznie również do nich się odnosiła.

W ust.2 i 3 art.1 projektu zdefiniowano, w oparciu o prawo międzynarodowe, zbrodnie przeciwko ludzkości. Nie wprowadzono natomiast definicji zbrodni wojennych, ponieważ jest to pojęcie stosunkowo jasne, mianowicie chodzi o czyny stanowiące naruszenia prawa wojennego, zwłaszcza konwencji haskich i genewskich.

Ust.2 zawiera, przeniesioną z konwencji z 1948 r. w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa (Dz.U. 2/1952), definicję ludobójstwa, które jest najpoważniejszą zbrodnią przeciwko ludzkości.

W ust.3 art.1 zawarto definicję innych niż ludobójstwo zbrodni przeciwko ludzkości. Opiera się ona na sformułowaniu art.6c Statutu Trybunału Norymberskiego (Dz.U. Nr 63/1947) i późniejszej interpretacji tego przepisu. Definicja ta posługuje się pojęciem poważnych prześladowań i zawiera jednocześnie ich wyliczenie oraz wyliczenie motywów takich prześladowań. Definicja ta podkreśla, że nie chodzi tu o czyny stanowiące indywidualne nadużycia władzy popełniane przez funkcjonariuszy "na własny rachunek", lecz o działania stanowiące fragment realizowanej polityki państwowej. Przez powołanie się na art.5 §1 kodeksu karnego ("Przestępstwo jest zbrodnią albo występkiem") unika się wątpliwości co do tego, czy zbrodnie przeciwko ludzkości muszą być zbrodniami w rozumieniu polskiego kodeksu karnego. Wynika z tego, że zbrodnie przeciwko ludzkości może być, w świetle polskiego prawa karnego, występkiem. Jest to konsekwencją faktu, że treść pojęć zaczerpniętych z prawa międzynarodowego nie może być uzależniona od terminologii wewnętrznego prawa karnego poszczególnych państw.

Trzeba też wyraźnie podkreślić, że zawarte w ust. 2 – 5 art.1 projektu definicje służą tylko stwierdzeniu, że chodzi o czyny nie podlegające przedawnieniu. Niezależnie od tego, kwalifikacja prawna będzie następowała z odpowiednich przepisów kodeksu karnego i na ich podstawie będzie wymierzana kara. Polskie prawo karne nie zna bowiem typów przestępstw ludobójstwa lub innych zbrodni przeciwko ludzkości.

2. Art.2 dotyczy czynów innych niż zbrodnie stalinowskie, będące jednocześnie zbrodniami wojennymi lub przeciwko ludzkości. Przepis ten dotyczy więc czynów, które na ogólnych zasadach – podlegają przedawnieniu. Istotą art.2 jest zmiana momentu początkowego biegu przedawnienia. Ma być ono obliczane od daty wejścia w życie ustawy. Dotyczy to zarówno spraw, w których przedawnienie jeszcze nie nastąpiło, jak i tych, gdzie okres przedawnienia już minął. W tym ostatnim przypadku przywraca się więc możliwość ścigania. Przepis ten dotyczy najpoważniejszych i najbardziej typowych przestępstw, których popełnienie wiąże się z nadużyciami aparatu państwowego wobec obywateli, i ze względu na ten ich charakter, nie ściganych z powodów politycznych. Przywraca się tutaj możliwość ścigania w sprawach, w których przedawnienie już nastąpiło.

Powstaje w związku z tym pytanie o dopuszczalność takiej operacji, w świetle zakazu działania prawa wstecz (zakazu retroaktywności prawa).

Stwierdzić tu należy co następuje.

W zakresie prawa karnego, zarówno art.15 Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 r. (Dz.U. Nr 38/1977, zał.) jak i art.7 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z 1950 r. i art.1 polskiego kodeksu karnego zakazują karania za czyny, które nie były przestępstwami w świetle przepisów obowiązujących w czasie ich popełnienia lub wymierzenia kary surowszej niż grożąca za taki czyn w czasie jego popełnienia. Podobny zakres zasady nieretroaktywności postuluje się wprowadzić do przyszłej konstytucji. Wspomniane przepisy milczą natomiast na temat możliwości przedłużenia okresu przedawnienia lub przywrócenia możliwości ścigania czynu już przedawnionego.

W tej sytuacji należy uznać, że kwestia ta może być rozważana jedynie w świetle ogólnej zasady, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym (art.1 Konstytucji).

Uważa się, że do reguł państwa prawa należy m.in. ochrona praw nabytych. Jako takie prawo nabyte może być też traktowane prawo sprawcy do skorzystania z instytucji przedawnienia. Z drugiej jednak strony, ochrona praw nabytych nie obejmuje praw nabytych nieprawidłowo, zwłaszcza z obejściem lub nadużyciem prawa. W przypadku przestępstw nie ściganych z powodów politycznych, mamy do czynienia z takim właśnie nabyciem prawa do przedawnienia w drodze nadużycia władzy przez organy państwowe. Blokując ściganie określonych przestępstw, umożliwiły one w sposób przestępny upływ okresu przedawnienia i zapewniły sprawcom bezkarność. Niewątpliwie, nabyte w ten sposób uprawnienia nie podlegają ochronie i mogą być odebrane przez ustawowe przywrócenie możliwości ścigania.

3. Art.2 ust.4 dotyczy łagodniejszej postaci traktowania przestępstw z powodów politycznych, polegającej na niezgodnej z prawem łagodniejszej kwalifikacji prawnej lub wymierzenia kary niewspółmiernej do wagi czynu. W tych sprawach projekt proponuje rozszerzenie możliwości złożenia rewizji nadzwyczajnej na niekorzyść oskarżonego. Ponieważ chodzi tu jednak o sprawy prawomocnie osądzone, ogranicza się zasięg tego przepisu do spraw o umyślne zabójstwo.

Przewidziana w ust. 5 możliwość wnoszenia rewizji nadzwyczajnej odnosi się jedynie do tych przypadków, w których sąd z przyczyn politycznych niezasadnie umorzył postępowanie lub uniewinnił; nie dotyczy to więc spraw, w których zapadły jakiegokolwiek wyroki skazujące.

4. Art.3 projektu przewiduje uchylenie możliwości stosowania wydanych dotychczas amnestii lub abolicji wobec sprawców przestępstw wymienionych w art. 1 i 2. Nie dotyczy to jednak podjętych w przeszłości decyzji o zastosowaniu amnestii lub abolicji jeżeli były zgodne z prawem wówczas obowiązującym (ust.2). Mogłyby natomiast być uchylane niezasadne decyzje podjęte z przyczyn politycznych, które w oparciu o amnestię lub abolicję odmawiały wszczęcia postępowania, wszczęte postępowanie umarzały, bądź też w oparciu o fałszywą kwalifikację prowadziły do rażącej niewspółmierności kary z wagą popełnionego czynu.

Brak tego zapisu oznaczałby praktycznie w wielu wypadkach bezkarność sprawców przestępstw wymienionych w art. 2.

Regulacja ta oznacza cofnięcie w określonych wypadkach nabytego uprawnienia do skorzystania z amnestii lub abolicji. Za dopuszczalnością jej wprowadzenia przemawiają te same argumenty, które przytoczono w uzasadnieniu przepisu przywracającego możliwość ścigania przestępstw już przedawnionych.

5. Art.4 jest wyrazem przekonania, że wśród spraw o przestępstwa objęte ustawą będą i takie, w których z różnych powodów, słuszne będzie łagodniejsze potraktowanie sprawców. Dlatego też przepis zawiera szerokie uprawnienie sądu do nadzwyczajnego łagodzenia kary lub odstępowania od jej wymierzenia,
6. Art.5 projektu określa stosunek przedłożonej ustawy do ustawy o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytucie Pamięci Narodowej w zakresie problematyki objętej art.1 niniejszego projektu.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 4 czerwca 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o grach losowych
i zakładach wzajemnych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm w dniu 9 maja 1992 r. ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian:

1) w art.2 ust.3 otrzymuje brzmienie:

"3.Minister Finansów rozstrzyga w drodze decyzji, czy gra lub zakład wzajemny nie wymienione w ust.1 i 2 jest grą losową lub zakładem wzajemnym.";

2) art.5 otrzymuje brzmienie:

"Art.5. 1. Działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w automatach losowych, gry bingo pieniężne oraz zakładów wzajemnych może być prowadzona w formie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Do spółek, o których mowa w ust.1 stosuje się przepisy kodeksu handlowego, a do spółek z udziałem zagranicznym także przepisy o spółkach z udziałem zagranicznym, chyba że ustawa stanowi inaczej.";

3) art.8 otrzymuje brzmienie:

"Art.8 Zabrania się reklamowania gier losowych i zakładów wzajemnych określonych w art.2 ust.1 pkt 4-7 i ust.2 w środkach masowego przekazu (prasa, radio i telewizja) oraz na artykułach powszechnego użytku przeznaczonych do sprzedaży detalicznej na terytorium kraju.";

4) art.12 otrzymuje brzmienie:

- "Art.12. 1. Roszczenia z gry losowej lub zakładu wzajemnego ulegają przedawnieniu w terminie 6 miesięcy.
2. Termin przedawnienia biegnie od dnia dokonania gry losowej lub zawarcia zakładu wzajemnego, bądź ogłoszenia ich wyników, w zależności od tego, który termin jest korzystniejszy dla uczestników gry.
3. W przypadku wstrzymania wypłaty (wydania) wygranej na podstawie art.11 ust.2 można wszcząć postępowanie reklamacyjne w terminie określonym w regulaminie gry lub zakładu wzajemnego.
4. Termin, określony w ust.3 nie może być krótszy niż 7 dni i dłuższy niż 30 dni.
5. W razie wszczęcia postępowania reklamacyjnego bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia zakończenia postępowania reklamacyjnego.";

5) w art.13:

- a) w ust.4 pkt 5 wyrazy "oraz zasady jego przechowywania i ewidencjonowania" skreśla się,
- b) w ust.6 wyrazy "może przekazać" zastępuje się wyrazem "przekazać";

6) w art.16 pkt 1 wyrazy "oraz ustali ramowe regulaminy gier i zakładów" skreśla się;

7) art.18 otrzymuje brzmienie:

- "Art.18. 1. W kasynach gry oraz salonach gry bingo pieniężne prowadzi się, na koszt podmiotu zarządzającego grę, rejestrację gości.
2. Rejestracja jest warunkiem wstępu do ośrodków gier, o których mowa w ust.1 i polega na zapisywaniu, gromadzeniu i każdorazowym sprawdzaniu następujących danych osobowych wchodzących do ośrodka gry:
- 1) imienia i nazwiska,
 - 2) daty i miejsca urodzenia,
 - 3) numeru, serii i cech dokumentów tożsamości.
3. Po uiszczeniu opłaty, o której mowa w art.17 ust.2 i dokonaniu rejestracji osoba wchodząca do ośrodka gier otrzymuje imienny dowód uiszczenia opłaty, będący jednocześnie jednorazową kartą wstępu.

4. Od obowiązku określonego w ust.1 zwolnione są osoby, o których mowa w art.17 ust.6.
5. Dane wynikające z rejestracji są udostępniane wyłącznie Ministrowi Finansów, sądom i prokuraturze.";

8) art.24 otrzymuje brzmienie:

- "Art.24. 1. Zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych udziela Minister Finansów.
2. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, ustali zasady przetargu (konkursu ofert), w wypadku gdy o zezwolenia ubiega się więcej niż jeden podmiot spełniający określone w ustawie warunki.
3. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, przekaze określonym izbom skarbowym lub urzędom skarbowym uprawnienia do wydawania zezwoleń na urządzenie gier losowych przez podmioty wymienione w art.6 ust.1 określając szczegółowe warunki ich przyznawania.";

9) art.25 otrzymuje brzmienie:

- "Art.25. Wysokość kapitału spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nie może wynosić mniej niż:
- 1) 20 mld złotych – gdy zezwolenie dotyczy prowadzenia kasyna gry,
 - 2) 13 mld złotych – gdy zezwolenie dotyczy prowadzenia salonu gier w automatach losowych, salonu bingo pieniężne lub przyjmowania zakładów wzajemnych.";

10) art.27 otrzymuje brzmienie:

- "Art.27. 1. W spółkach prowadzących działalność w zakresie gier losowych lub zakładów wzajemnych nie może być akcji (udziałów) uprzywilejowanych, a maksymalna wysokość akcji (udziałów) jednego podmiotu nie może przekraczać jednej trzeciej wartości kapitału spółki.
2. Przepisu ust.1 nie stosuje się do jednoosobowych spółek Skarbu Państwa.
3. Udziały podmiotów zagranicznych w spółkach prowadzących gry losowe lub zakłady wzajemne nie mogą być wyższe niż 49% kapitału akcyjnego (zakładowego) spółki.

4. Podmiot zagraniczny będący udziałowcem (akcjonariuszem) spółki prawa handlowego ubiegającej się o zezwolenie, o którym mowa w art.24 ust.1, powinien spełniać następujące warunki:
 - 1) być zarejestrowaną spółką, posiadającą w swoim kraju macierzystym aktywa w wysokości powyżej 5 mln dolarów USA,
 - 2) posiadać co najmniej 10-letnie doświadczenie w tej dziedzinie działalności, której dotyczy wnioski o zezwolenie,
 - 3) przedstawić wraz z wnioskiem o zezwolenie, dowody wywiązywania się ze zobowiązań podatkowych w kraju macierzystym przez okres ostatnich 5 lat,
 - 4) przedstawić referencje i gwarancje bankowe,
 - 5) środki inwestowane przez podmiot zagraniczny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej winny być możliwe do zbadania pod względem źródła ich pochodzenia.";

11) w art.31 dodaje się ust.3 w brzmieniu:

"3. Minister Finansów w porozumieniu z Prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, na wniosek rady gminy może uzupełnić listę miejscowości turystycznych, jeżeli na jej terenie zostały poczynione inwestycje umożliwiające pobyt osób w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych.";

12) w art.32:

a) w ust.1:

- w pkt 9 po wyrazie "wzajemnego" dodaje się wyrazy "w szczególności zasady przechowywania i ewidencjonowania kapitału gry lub zakładu.",
- w pkt 10 wyraz "opis" skreśla się,
- w pkt 11 wyrazy "(w formie odpowiedniej do zatwierdzenia)" skreśla się, a po przecinku dodaje się wyrazy "w szczególności zasady postępowania reklamacyjnego, o którym mowa w art.12",

b) w ust.2 pkt 9 wyrazy "(w formie odpowiedniej do zatwierdzenia)" skreśla się, a po przecinku dodaje się wyrazy "w szczególności zasady postępowania reklamacyjnego, o którym mowa w art.12.";

13) w art.35 ust.3 pkt 6 wyraz "wpływy" zastępuje się wyrazem "dochód";

14) w art.36 ust.3 zdanie drugie i trzecie skreśla się;

15) w art.38:

a) dodaje się nowy ust.5 w brzmieniu:

"5. Zabezpieczenia, o których mowa w ust.1 i 2, spółka jest zobowiązana niezwłocznie i bez wezwania uzupełniać do wysokości określonej w ust. 1 i 2,"

b) dotychczasowy ust.5 otrzymuje oznaczenie ust.6;

16) w art.41 oznaczenie ust.1 oraz cały ust.2 skreśla się;

17) w art.52 ust.2 otrzymuje brzmienie:

"2. Minister Finansów cofa zezwolenie w przypadku:

- 1) niezastosowania się podmiotu do wydanego polecenia lub powtórnego wystąpienia okoliczności określonych w ust.1,
- 2) w przypadku obniżenia kapitału akcyjnego (zakładowego) spółki poniżej granicy określonej w art.25.";

18) po art.56 dodaje się nowy art.57 w brzmieniu:

"Art.57. W ustawie z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz.U. Nr 60, poz.253, Nr 80, poz.350 oraz Nr 111, poz.480) po art.24 dodaje się art.24a w brzmieniu:

- "Art.24a. 1. Przepisu art.23 i 24 nie stosuje się do spółek, których przedmiotem działalności jest prowadzenie gier losowych i zakładów wzajemnych.
2. W zakresie uregulowanym niniejszą ustawą uprawnienia określone w art.8, 14, 17, 19 i 20 ustawy wymienione w ust.1 przysługują Ministrowi Finansów.";

19) dodaje się nowy art.58 w brzmieniu:

"Art.58. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. – Prawo celne (Dz.U. Nr 75, poz.445, z 1991 r. Nr 60, poz.253, Nr 73, poz.320, Nr 100, poz.442 oraz z 1992 r. Nr 21, poz.85) w art.14 ust.1 pkt 39 kropkę na końcu zdania zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy "nie dotyczy to środków trwałych stanowiących wyposażenie ośrodków gier w rozumieniu przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych.";

20) dotychczasowy art.57 otrzymuje oznaczenie art.59 w brzmieniu:

- "Art.59. 1. Zezwolenia udzielone na podstawie ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o grach losowych i totalizatorach (Dz.U. Nr 19, poz.122, i z 1982 r. Nr 7, poz.54) wygasają w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z tym, że do czasu ich wygaśnięcia do warunków urządzania i zasad prowadzenia działalności określonej w tych zezwoleniach stosuje się przepisy niniejszej ustawy.
2. Do chwili wygaśnięcia zezwoleń udzielonych innym niż spółki podmiotom, uprawnienia z nich wynikające przechodzą na spółki powstałe w wyniku przekształcenia tych podmiotów lub utworzonych przez te podmioty.";

21) dotychczasowy art.58 skreśla się;

22) dotychczasowy art.59 otrzymuje oznaczenie art.60 w brzmieniu:

- "Art.60 Spółki powstałe w wyniku przekształcenia podmiotów lub powołane przez podmioty, o których mowa w art.59 ust.2 mogą wystąpić o udzielenia zezwolenia na podstawie niniejszej ustawy.";

23) dotychczasowy art.60 skreśla się.

MARSZAŁEK SENATU



August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Uznając prymat norm prawa międzynarodowego nad prawem krajowym, Senat proponuje zmianę brzmienia art.5, zmierzającą do dopuszczenia kapitału zagranicznego. Wymagają tego umowy o popieraniu i ochronie inwestycji zawarte m.in. z Francją, Niemcami, Austrią i Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii. Należy również perespektywicznie uwzględnić postanowienia art.44 Układu Europejskiego o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, stanowiący wymóg zmiany polskiego ustawodawstwa, dla zapewnienia równego traktowania przedsiębiorstw i obywateli Wspólnoty z przedsiębiorstwami i obywatelami polskimi.

Jednocześnie dla ochrony rynku krajowego proponuje się wprowadzenie ograniczenia wysokości kapitału będącego we władaniu podmiotów zagranicznych do 49% oraz zaostreżenie kryteriów dla spółek, w których podmioty te są udziałowcami, przy ubieganiu się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów. Ten sam cel mają propozycje zmian w ustawie o spółkach z udziałem zagranicznym i ustawie – Prawo celne.

Sformułowany w art.8 zakaz reklamy i informowania jest, zdaniem Senatu, zbyt daleko idący i może wywołać kolizję z art.12 ustawy o działalności gospodarczej. Proponuje się zatem ograniczenie zakazu do środków oddziaływania o zasięgu ogólnokrajowym.

Odesłanie do określenia w regulaminach gier lub zakładów kwestii przedawnienia roszczeń z tych gier lub zakładów spowodowałoby znaczne osłabienie pozycji uczestników gry wobec podmiotów je prowadzących. W związku z tym proponuje się zmianę w art.12, która nadaje uczestnikom znacznie silniejszą pozycję w ewentualnym sporze i gwarantuje w większym stopniu możliwość dochodzenia roszczeń.

Propozycja Senatu – rejestracji gości w miejsce ustalania tożsamości – jest standardem ogólnoeuropejskim i w większym stopniu służy bezpieczeństwu grających i prowadzących gry, aniżeli ograniczaniu praw obywateli.

Zmiany proponowane do art.2 ust.3, 25, 32, 36 ust.3, 38 i 52 mają na celu zwiększenie możliwości nadzoru, do którego upoważniony będzie Minister Finansów oraz weryfikacji uznaniowej działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych.

Senat proponuje wprowadzenie zasady, że w przypadku, gdy o zezwolenie ubiega się więcej niż jeden podmiot, wyłonienie podmiotu, który je otrzyma nastąpi w drodze przetargu lub konkursu ofert (art.24).

Ustawa regulując kompleksowo zagadnienia podatkowe zapewnia znaczne wpływy do budżetu. Tworzenie funduszu celowego (art.41 ust.2) jest sprzeczne z zasadami prawa budżetowego. Zamierzony cel można osiągnąć poprzez odpowiedni rozdział środków w ramach jednolitego budżetu państwa. W związku z powyższym proponuje się skreślenie ust.2 w art.41.